

Monumentnummer*: 513365

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 21
F 033 421 77 99
E info@cultureelerfgoed.nl

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 23 november 1999
Kadaster deel/nr: 16217/18

Woonplaats*		Gemeente*		Provincie*		
Haarlem		Haarlem		Noord-Holland		
Straat*	Nr*	Toev.*	Postcode*	Woonplaats*	Situering	Locatie
Dreef	24		2012 HS	Haarlem		Den Hout (42)
Dreef	26		2012 HS	Haarlem		Den Hout (42)
Dreef	28		2012 HS	Haarlem		Den Hout (42)
Dreef	30		2012 HS	Haarlem		Den Hout (42)

Kadastrale gemeente*	Sectie*	Kad. object*	Appartement	Grondperceel
HAARLEM	I	639		
HAARLEM	I	641		
HAARLEM	I	1201		
HAARLEM	I	640		

Rijksmonumentomschrijving**

Inleiding

In 1880 naar ontwerp van de architect A. van der Steur jr. gebouwd BLOK VAN VIER HERENHUIZEN. Het blok woningen ligt aan de westzijde van de Dreef, ten noorden van de oostelijke toegang tot het Florapark, en is gebouwd in de trant van de neo-Franse Renaissance en het Eclecticisme. Thans (1993) zijn alle woningen als kantoorruimte in gebruik.

Het blok herenhuizen behoort tot het in 1873 door L.P. Zocher ontworpen plan voor aanleg en bebouwing van het Hazepatersveld. Het Hazepatersveld was een weiland, gelegen tussen de Dreef, Hazepaterslaan en Wagenweg, dat kort vóór 1873 door de gemeente Haarlem was aangekocht van de Doopsgezinde gemeente. De gemeente Haarlem stond voor ogen het weiland te transformeren tot een villapark en zij gaf hiertoe het bedrijf van L.P. Zocher's vader, J.D. Zocher & Co., de opdracht om een plan voor aanleg en bebouwing van het Hazepatersveld te ontwerpen.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

In dit plan van aanleg, dat in 1873 gereed kwam, is een contrast zichtbaar tussen enerzijds de formele, stedelijke aanleg zoals die aan het Floraplein en de Dreef gedacht was en anderzijds de landschappelijke aanleg van het Florapark en een deel van de Hazepaterslaan.

In totaal waren er in het plan vijftig woonhuizen geprojecteerd. In de uiteindelijke uitvoering zouden er echter zesenvijftig worden gerealiseerd, waardoor er sprake is van een zekere verdichting van het oorspronkelijke ontwerp. Als eerste kwam de stedelijk aandoende eclectische bebouwing langs het Floraplein tot stand (1876-'77), gevolgd door de neo-renaïssancistische woonblokken langs de Dreef (1880 en 1882). Het Florapark en het westelijk deel van de Hazepaterslaan raakten pas in de periode na 1880 met vrijstaande villa's bebouwd, nadat de in Engelse landschapsstijl ontworpen parkaanleg alhier was voltooid.

De twee blokken herenhuizen langs de Dreef markeren in feite de oostelijke toegang tot het Florapark. Eén blok (Dreef 24-30) is gesitueerd ten noorden van deze entree, het andere blok (Dreef 32-36) ligt ten zuiden van de oostelijke entree tot het Florapark.

De erfafscheidingen tussen de openbare weg en de percelen aan de Dreef, Hazepaterslaan en Florapark zijn bij de aanleg van het villapark in één uniforme stijl ontworpen. Deze oorspronkelijke erfafscheidingen zijn nog bij alle panden aanwezig, al dan niet deels opnieuw opgebouwd.

Omschrijving

Direct aan de straat gelegen bouwblok, omvattende vier herenhuizen, van vier bouwlagen: begane grond, verdieping, tweede verdieping en kapverdieping. Het geheel is gebouwd op een in hoofdvorm rechthoekig grondplan en wordt gedekt door drie afzonderlijke kappen. De drie kappen, bestaande uit afgeknotte schilddaken bekleed met grijze Hollandse pannen, geleden het bouwblok in drie bouwvolumes. Het linker en rechter bouwvolume (ieder één herenhuis omvattend) zijn iets risalerend ten opzichte van het middelste bouwvolume, dat twee herenhuizen omvat.

Het bouwblok is opgetrokken in rode baksteen. Langs de voorgevel is de plint bekleed met natuursteen. Het blok is, met name in de voorgevel, rijk versierd met pleisterwerk. In de voorgevel is ondermeer de gehele begane grond bepleisterd en zijn er over de gehele voorgevel versieringen van pleisterwerk in de trant van de neo-Franse Renaissance. Omlopend zijn horizontale banden van pleisterwerk op de gevels aangebracht. Net onder de geprofileerde houten kroonlijst bevindt zich omlopend een brede gepleisterde band met daarin consoles van pleisterwerk die de kroonlijst ondersteunen.

De voorgevel (oost) heeft een regelmatige ritmering van vensterassen, waarbij de vensterassen waarin zich de entrees bevinden enigszins risaleren. De risalerende delen van de voorgevel worden aan weerszijden gemarkeerd door pilasterstellingen die over alle verdiepingen lopen. De pilasters op de begane grond zijn bepleisterd in natuursteenmotief, de pilasters op de verdieping hebben een Dorisch kapiteel en de pilasters op de tweede verdieping worden afgesloten door een Ionisch kapiteel. De vensterassen waarin zich de entrees bevinden zijn rijk bewerkt met pleisterwerk. Zo worden de entrees (in totaal vier) gemarkeerd door bepleisterde halfronde frontons die worden gebroken door een cartouche met leeuwenkop. De frontons worden gedragen door bepleisterde dorische pilasters. Tussen de pilasters en het fronton bevindt zich een bepleisterde en gedecoreerde architraaf. Bij de linker en rechter entree bevindt zich in deze architraaf een cartouche van pleisterwerk met daarop de tekst "ANNO 1880" en bij de twee middelste huizen ook een cartouche met reliëf. Ook de vensters boven de entrees worden

gemarkeerd door pilasterstellingen van pleisterwerk en afgesloten door een halfronde boog (verdieping) of een halfronde fronton (tweede verdieping) van pleisterwerk. Deze risalerende vensterassen worden boven de kroonlijst afgesloten door een bakstenen dakkapel. Deze dakkapellen met neorenaissance elementen zijn oorspronkelijk en worden onder meer geflankeerd door bepleisterde vleugelstukken. De twee dakkapellen in het enigszins terugliggende middelste bouwvolume, zijn met elkaar verbonden door middel van een uitbouw onder een paraboolvormig helmdak. Op de top van dit dak met rond lopende dakschilden bevindt zich een sierhekwerkje van smeedijzer.

De vensters in de voorgevel bestaan onder meer uit houten draaiende vensters en houten schuifvensters, in vorm en maat variërend per bouwlaag. De deuren in de voorgevel zijn dubbele houten deuren, deels nog met smeedijzeren sierroosters vóór het glaswerk.

De zij- en achtergevels van het bouwblok zijn soberder uitgevoerd dan de voorgevel. In de zijgevels bevinden zich naast verschillende typen houten vensters en deuren, ook enkele blinde vensters. De achtergevel (west) is op de hoeken iets naar achteren uitgebouwd en bezit eveneens verschillende typen vensters en deuren in hout uitgevoerd. Op sommige plekken is de achtergevel enigszins gewijzigd en aangepast aan de huidige kantoorfunctie van het pand.

Tegen de linkerzijgevel (zuid) van het bouwblok is een één bouwlaag hoge garage onder plat dak aangebouwd. Deze garage is wellicht als koetshuis gelijk met het blok huizen gebouwd en heeft in een latere periode ook aan de achterzijde (west) een ingang gekregen. De interieurs van het blok herenhuizen zijn nog deels intact. De oorspronkelijke tuinen bij de huizen zijn inmiddels ingericht als parkeerplaats.

Ter linker- en ter rechterzijde van het huizenblok bevindt zich, langs de straat, nog de oorspronkelijke erfafscheiding. Deze erfafscheiding bestaat uit een laag bakstenen muurtje afgedekt door een hardstenen plint, met daar bovenop een smeedijzeren sierhekwerk. Zowel links als rechts van het pand wordt de erfafscheiding onderbroken voor een entree. Deze entrees bestaan uit dubbele openslaande smeedijzeren hekwerken die aan weerszijden worden gemarkeerd door een gecanneleerde ijzeren zuil op een hardstenen basement. Het Corinthisch kapiteel van de zuil wordt bekroond door een dennenappel

Waardering

Uit 1880 daterend blok van vier herenhuizen combinatie van in neo-Franse Renaissancestijl en Eclecticisme van algemeen belang wegens architectuurhistorische en cultuurhistorische waarde, alsmede wegens ensemblewaarde als onderdeel van het villapark dat sinds 1876 op de plek van het Hazepatersveld werd gerealiseerd.

Hoofdcategorie

Woningen en woningbouwcomplexen

Subcategorie

Woonhuis(K)

Functie

Woonhuis